

Laboratorium

Ćwiczenie 9: Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych (PRNG)

1. PRNG jest urzędową, referencyjną bazą danych stanowiącą podstawę dla innych systemów informacji przestrzennej wykorzystujących dane dotyczące nazewnictwa geograficznego.

2. PRNG składa się z dwóch części obejmujących:

- a) **Rejestr nazw geograficznych RP** zawierający nazwy obiektów geograficznych położonych w całości lub w części na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- b) **Rejestr nazw geograficznych świata** zawierający polskojęzyczne nazwy obiektów geograficznych położonych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Podstawę prawną tworzenia, aktualizacji i weryfikacji, udostępniania danych oraz zakresu informacji gromadzonych w bazie danych PRNG stanowi rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 29 stycznia 2021 r. w sprawie państwowego rejestru nazw geograficznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 273).

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20210000273>

3. **Rejestr nazw geograficznych RP** zawiera dane dotyczące urzędowych, zestandaryzowanych i niestandaryzowanych nazw obiektów geograficznych (nazw miejscowości oraz obiektów fizjograficznych) wraz z ich atrybutami zawierającymi szczegółowe informacje dotyczące samej nazwy oraz opisywanego obiektu.

Aktualizacja rejestru z obszaru Polski prowadzona jest na bieżąco, na podstawie aktów prawnych, danych i dokumentów dotyczących nazewnictwa geograficznego. Weryfikacja urzędowego nazewnictwa odbywa się każdego roku według stanu na dzień 1 stycznia na podstawie przepisów wydanych na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych.

Rejestr nazw geograficznych RP jest prezentowany w serwisie www.geoportal.gov.pl w podziale na warstwy tematyczne.

4. **Rejestr polskich nazw geograficznych świata** zawiera nazwy zestandaryzowane, uchwalone i zalecane do stosowania przez Komisję Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej (KSNG). Wszystkie obiekty (nazwy) gromadzone w bazie danych posiadają odniesienie przestrzenne (współrzędne geograficzne).

Rejestr obejmuje nazwy obiektów geograficznych, dla których zalecane jest stosowanie polskich nazw. W rejestrze uwzględniono nazwy obiektów ze wszystkich kontynentów, a także nazwy obiektów podmorskich. Aktualizacja bazy danych prowadzona jest na bieżąco, na podstawie uchwał KSNG.

Dane rejestru polskich nazw geograficznych świata wraz z atrybutami można przeglądać i wyszukiwać na tle danych przestrzennych poprzez dedykowany portal mapowy <https://prng.geoportal.gov.pl>.

5. Standardy techniczne tworzenia, aktualizacji i weryfikacji rejestru nazw geograficznych RP

Prezentacja obiektu geograficznego jest uzależniona od jego geometrii i przedstawiana odpowiednio przez:

- 1) punkt – w przypadku miejscowości lub obiektów fizjograficznych o charakterze punktowym;
- 2) grupę punktów – w przypadku obiektów fizjograficznych o charakterze liniowym i powierzchniowym.

Sposób geometrycznej reprezentacji nazw w bazie danych:

- 1) nazwę miejscowości przedstawia się przez punkt główny zlokalizowany w pobliżu środka obszaru zabudowy, a w przypadku miejscowości o rozproszonej lub luźnej zabudowie punkt główny lokalizuje się w części miejscowości o największym zagęszczeniu zabudowy;
- 2) nazwę obiektu fizjograficznego o charakterze punktowym przedstawia się przez punkt główny;
- 3) nazwę obiektu fizjograficznego o charakterze liniowym przedstawia się przez punkt początkowy i punkt końcowy;
- 4) w przypadku obiektu fizjograficznego o charakterze liniowym, gdy obiekt położony jest na terenie więcej niż jednej gminy, wprowadza się co najmniej jeden punkt dodatkowy położony na terenie każdej gminy;
- 5) w przypadku obiektu fizjograficznego o charakterze liniowym, gdy określające go punkty nie odzwierciedlają przebiegu tego obiektu, wprowadza się punkty dodatkowe rozmieszczone w sposób regularny wzdłuż obiektu;
- 6) nazwę obiektu fizjograficznego o charakterze powierzchniowym przedstawia się przez punkt główny zlokalizowany w pobliżu środka tego obiektu, a dla obiektu położonego na terenie więcej niż jednej gminy dodaje się punkty dodatkowe zlokalizowane w pobliżu środków fragmentów obiektów znajdujących się na terenie każdej gminy.

Szczegółowa charakterystyka atrybutów obiektów reprezentujących rejestr nazw geograficznych RP jest sprecyzowana w odpowiedniej tabeli w rozporządzeniu.

6. Standardy techniczne tworzenia, aktualizacji i weryfikacji rejestru polskich nazw geograficznych świata

Prezentacja obiektu geograficznego jest uzależniona od jego geometrii i przedstawiana odpowiednio przez:

- 1) punkt – w przypadku obiektów geograficznych o charakterze punktowym;
- 2) grupę punktów – w przypadku obiektów geograficznych o charakterze liniowym i powierzchniowym.

Sposób geometrycznej reprezentacji nazw w bazie danych:

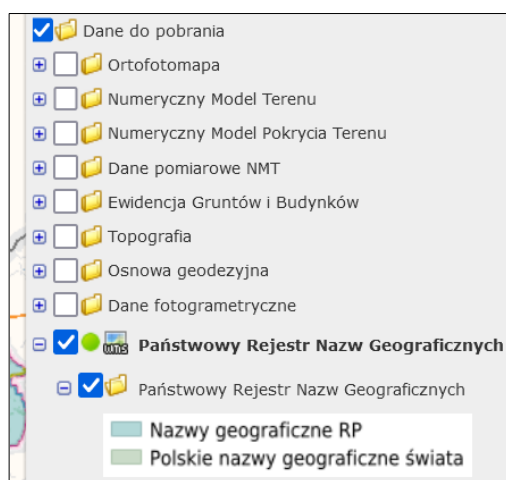
- 1) nazwę obiektu geograficznego o charakterze punktowym przedstawia się przez punkt główny;
- 2) nazwę obiektu geograficznego o charakterze liniowym przedstawia się przez punkt początkowy i punkt końcowy, a dla obiektu położonego na terenie więcej niż jednego państwa albo terytorium niesamodzielnego lub o nieustalonym statusie międzynarodowym dodaje się punkty transgraniczne w miejscach przecięcia tego obiektu z granicą państwa lub terytorium niesamodzielnego;
- 3) nazwę obiektu o charakterze powierzchniowym przedstawia się przez punkt główny zlokalizowany w pobliżu środka obszaru obiektu geograficznego;
- 4) w przypadku gdy obiekt o charakterze powierzchniowym znajduje się na terenie więcej niż jednego państwa albo terytorium niesamodzielnego lub o nieustalonym statusie międzynarodowym, wprowadza się punkty dodatkowe zlokalizowane w pobliżu środków fragmentów obiektów znajdujących się na obszarze każdego państwa albo terytorium niesamodzielnego lub o nieustalonym statusie międzynarodowym.

Szczegółowa charakterystyka atrybutów obiektów reprezentujących polskie nazwy geograficzne świata jest sprecyzowana w odpowiedniej tabeli w rozporządzeniu.

7. Wizualizacja PRNG jest udostępniana poprzez usługi WMS:

<https://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/PZGiK/PRNG/WMS/GeographicalNames>.

8. PRNG można pobrać jako paczkę danych poprzez Geoportal Krajowy mapy.geoportal.gov.pl z zakładki **Dane do pobrania** → **Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych**

PRNG można pobrać także z poziomu programu QGIS z użyciem wtyczki **Pobieracz Danych GUGiK**.

Wtyczką można pobrać PRNG w następujących konfiguracjach:

▼ **PRNG**

Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych

Rodzaj danych

- nazwy geog. miejscowości RP (ok. 22 MB)
- nazwy geog. obiektów fizjograficznych RP (ok. 28 MB)
- polskie nazwy geog. świata (ok. 2 MB)

Format danych

GML   SHP   XLSX

Praca do wykonania znajduje się na formularzu sprawozdania:

SPRAWOZDANIE

Geografia, semestr III, studia II°

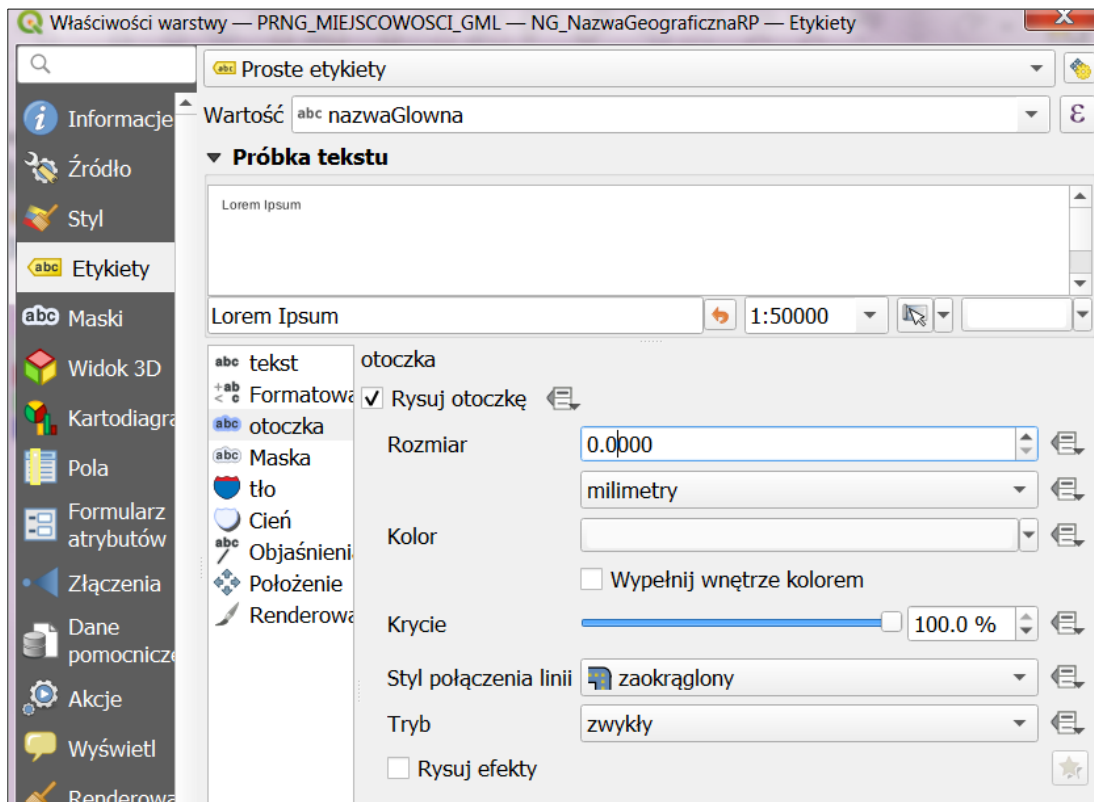
Cyfrowe bazy danych przestrzennych

Rok akademicki: 2023-2024

Imię i nazwisko:.....

Ćwiczenie 9: Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych (PRNG)

1. Pobierz w formacie GML/XML cały zbiór PRNG (nazwy geograficzne miejscowości RP, nazwy geograficzne obiektów fizjograficznych RP oraz polskie nazwy geogr. świata) a następnie rozpakuj pobrane katalogi.
2. Na podstawie danych zawartych w katalogach nazwy geograficzne miejscowości RP, nazwy geograficzne obiektów fizjograficznych RP – zaprezentuj te nazwy na podkładzie ortofotomapy w formie etykietowanych punktów w obszarze jednej z wybranych gmin Polski w skali około 1:50 000. Wokół nazw obiektów użyj otoczki o rozmiarze 0.8 mm. Rozróżnij kolorem i typem czcionki nazwy miejscowości i nazwy obiektów fizjograficznych.

Ustawienia etykietowania PRNG – nazwy geograficzne miejscowości RP – w programie QGIS.

3. Na podstawie danych zawartych w katalogu z polskimi nazwami geogr. świata zaprezentuj w formie mapy nazwy geograficzne w obrębie części wybranego kontynentu w skali 1:8 000 000. Aby to zrobić musisz zmienić układ współrzędnych projektu na WGS 84 (EPSG: 4326). Jako podkład możesz wykorzystać google satellite.

W symbolizacji użyj etykietowanych punktów. Wokół nazw obiektów użyj otoczki o rozmiarze 0.8 mm. Rozróżnij kolorem i typem czcionki nazwy miejscowości i nazwy obiektów fizjograficznych.

4. Napisz czy w QGIS da się umieścić etykietę punktu bez prezentacji jego symbolu kartograficznego?

Ocena z tego ćwiczenia będzie wystawiona na podstawie obu wykonanych map.

Twoje spostrzeżenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....